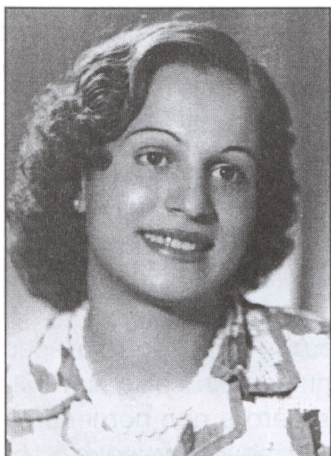

мата, а издигат авторитета, самочувствието, престижа сред останалите в махалата.

Изневярата от страна на мъжа негласно се одобрява и приема, за разлика от тази на жената. "При мъжете е нормално да си имат любовници" (м., кв. Столипиново, Пловдив)². „Аз съм мъж, с всяка една мога да изляза. Няма какво да се крие. Жената няма какво да каже. Ако ми изневери, ще си взема друга. Ако ти изневери веднъж ще започне с втори, пети и така... Но за жената остава срама" (м., 42 г., кв. Стадиона, Лом). За интимните контакти на мъжете в махалите се знае, но се избягва да се говори. „Мъжът ми ходеше по курви, ама той е мъж, а жената свива семейно гнездо... Сега момичетата ходят почти голи, с едни гащи, та чак в дупетата им влезли, а иначе момчетата били виновни, че ги изнасилвали" (ж., 70 г.). „Той (зетят) ходи по курви, а тя (дъщерята) си стои в къщи и гледа децата. Къде да ходи. Тази работа е до време" (ж., 77 г.). Жената преживява тежко мъжката изневяра, но това не е причина да напусне съпруга си.

Често мъжът утвърждава своята власт и чрез домашно насилие – побой на жената и по-рядко на децата при нарушение на правилата от тяхна страна, а понякога и без повод. „При нас боят е част от традицията... Само караница има рядко – почти винаги има и бой" (м., кв. Столипиново, Пловдив). „Виновна съм, ако не съм направила нещо, което той ми каже" (ж., 18 г., Ракитово). Това поведение е допустимо от гледна точка на общността и мъжката агресивност се затвърждава като единствен модел за отреагиране при конфликтни ситуации в семейството. „Мъжът не се извинява. Жената забравя и ѝ минава" (м., Сливен).

На мъжа е позволено и да се напие. По традиция мъжкото пиене е културно санкционирано при всички групи.

3. Тя – жената

С образуването на моногамното семейство на родова основа призиванието на жената се определя в семейството, децата, възпитанието на рода. Да бъде добра майка и съпруга е обществено наложеното ѝ и предписано поведение. Семейно-родовото виждане приема своеобразието на жената и особеното ѝ предназначение, но винаги се отнася неприязнено към личното ѝ начало (Бердяев 1992: 81). Заради авторитета и добруването на семейството всяка циганска/ ромска жена, независимо от нейния статус – дали е младо неомъжено момиче, омъжена жена, майка, снаха или във възрастта на свекърва и баба, се съо-

² Цитатите за домашното насилие и изневярата са по Карамихова 2003: 204-218